

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

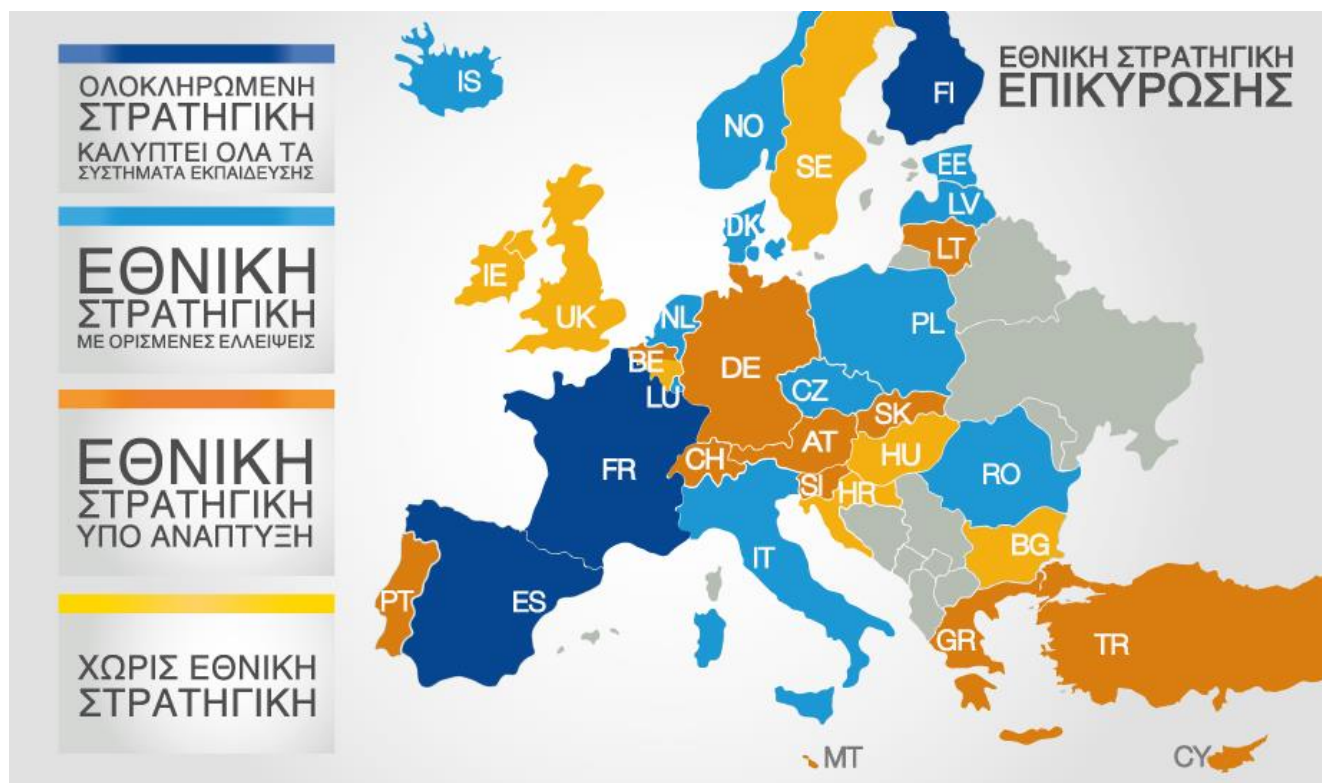
Πόσο κοντά στην αναγνώριση όλων των μορφών μάθησης βρίσκεται η Ευρώπη;

Το ευρωπαϊκό μητρώο επικύρωσης της μη τυπικής και άτυπης μάθησης αποτελεί μακράν την πληρέστερη πηγή πληροφοριών για την εξέλιξη των συστημάτων επικύρωσης όλων των μορφών μάθησης στην Ευρώπη ⁽¹⁾. Αποκαλύπτει ότι οι στρατηγικές και η νομοθεσία για την επικύρωση αναπτύσσονται αργά αλλά σταθερά, παρά την πολυπλοκότητα της αποστολής τους. Ωστόσο, υπάρχει ακόμη περιθώριο βελτίωσής τους, ιδίως όσον αφορά την αξιοπιστία των στοιχείων για τη χρήση και αξιοποίηση των σχετικών ρυθμίσεων.

Η παρούσα πέμπτη αναθεώρηση του μητρώου αριθμεί πάνω από 1 000 σελίδες και αφορά 33 ευρωπαϊκές χώρες ⁽²⁾. Περιλαμβάνει παραδείγματα ορθής πρακτικής, και αναλύει συγκεκριμένα θέματα που άπτονται της περαιτέρω ανάπτυξης και εφαρμογής της επικύρωσης.

Πορίσματα του μητρώου

Η σύσταση του Συμβουλίου του 2012, η οποία ορίζει το 2018 ως στόχο για τη θέσπιση των εθνικών καθεστώτων επικύρωσης και αναφέρετε ρητά στο ευρωπαϊκό μητρώο, σηματοδοτεί την πολιτική βούληση των κρατών μελών της ΕΕ να εδραιώσουν την επικύρωση, και αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά τη διάρθρωση και εφαρμογή των εθνικών συστημάτων. Στην ως άνω σύσταση, τα κράτη μέλη συμφωνούν να θεσπίσουν ρυθμίσεις για την επικύρωση γνώσεων και δεξιοτήτων που έχουν αποκτηθεί εκτός επίσημου συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, έτσι ώστε να μπορούν τα άτομα να αποκτήσουν ένα τυπικό προσόν, ολόκληρο ή τμηματικά.

⁽¹⁾ Σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012 για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, C 398, σ. 1.

⁽²⁾ Πρόκειται για τις 28 χώρες μέλη της ΕΕ και τις χώρες της ΕΖΕΣ (Ελβετία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν, και Νορβηγία, καθώς και μια υποψήφια προς ένταξη χώρα, την Τουρκία).

Όπως δείχνει το μητρώο, υπάρχει αυξημένη πολιτική βούληση για την κατάρτιση ολοκληρωμένων εθνικών στρατηγικών: από πέντε χώρες το 2010 σε 13 σήμερα. Από αυτές, μόνον η Φινλανδία, η Γαλλία και η Ισπανία έχουν θεσπίσει ολοκληρωμένη στρατηγική που να καλύπτει όλα τα υποσυστήματα της εκπαίδευσης (επαγγελματική, γενική και ανώτερη εκπαίδευση). Η κατάρτιση ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής ενδέχεται να προσκρούει στη συνύπαρξη διάφορων νομικών πλαισίων που διέπουν τους επιμέρους τομείς της εκπαίδευσης, και που συχνά δε συνδέονται επαρκώς μεταξύ τους.

Τα νομικά πλαίσια έχουν ορισμένα πλεονεκτήματα, όπως ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τα δικαιώματα και υποχρεώσεις, σαφέστερη ρύθμιση διαδικασιών και προσφυγών, καθώς και κανόνες για την απονομή πιστωτικών μονάδων μέσω επικύρωσης. Τρεις χώρες (Γαλλία, Μάλτα και Τουρκία) επέλεξαν τη θέσπιση ενιαίου νομικού πλαισίου. Άλλες ρυθμίζουν την επικύρωση εντός νομικών πλαισίων που συνδέονται με άλλες πρωτοβουλίες. Για παράδειγμα, στην Ισπανία η επικύρωση καλύπτεται από το νομικό πλαίσιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων, ενώ στην Ιρλανδία και στην Ουγγαρία από τη νομοθεσία για την ανώτερη εκπαίδευση και την εκπαίδευση ενηλίκων. Στις Αυστρία, Βουλγαρία, Δανία, Γερμανία, Ιταλία, Πολωνία, Ισπανία και Σλοβενία ισχύει πλήθος νομικών πλαισίων για επιμέρους τομείς.

Τα συστήματα επικύρωσης που στερούνται νομοθετικής κατοχύρωσης ενδέχεται να αντιδρούν καλύτερα στις αλλαγές της αγοράς εργασίας, όπως εξάλλου υποστηρίζει το Ηνωμένο Βασίλειο, ιδίως σε σύγκριση με χώρες που διαθέτουν πλήθος νομικών πλαισίων. Ωστόσο, μόλις επτά εθνικά συστήματα δεν διαθέτουν κανένα νομικό πλαίσιο για την επικύρωση (Ελλάδα, Κροατία, Κύπρος, Λιθουανία, και Ηνωμένο Βασίλειο - Αγγλία, Ουαλία και Σκωτία), ορισμένες δε από αυτές (Ελλάδα, Κροατία) εργάζονται για τη θέσπιση τέτοιου πλαισίου.

Ο κατακερματισμός των πρακτικών επικύρωσης οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι δεν μπορεί ακόμη να σχηματιστεί πλήρης εικόνα όσον αφορά τη ζήτηση και χρήση των σχετικών μηχανισμών εντός κάθε χώρας. Για την επικαιροποίηση του μητρώου, το Cedefop αναζήτησε τον ετήσιο αριθμό αιτούντων επικύρωση, και αποτελέσματα των εν λόγω αιτήσεων. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι, στις περισσότερες χώρες, η ζήτηση για επικύρωση αυξάνεται. Εξαίρεση αποτελούν οι χώρες που διαθέτουν επί μακρόν συστήματα επικύρωσης, όπως η Γαλλία και οι Κάτω Χώρες, όπου η ζήτηση παρουσιάζει τάσεις σταθεροποίησης. Ωστόσο, τα διαθέσιμα στοιχεία δεν είναι, κατά κανόνα, ικανοποιητικά. Για αρκετές χώρες – Αυστρία, Κροατία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία, Σουηδία και τα τέσσερα συστήματα του Ηνωμένου Βασιλείου– δεν είναι εφικτή η διατύπωση ασφαλών εκτιμήσεων σχετικά με τον αριθμό των αιτούντων επικύρωση. Οι περισσότερες από τις υπόλοιπες χώρες (με εξαίρεση τη Γαλλία) δεν δημοσιεύουν τον αριθμό των πιστοποιητικών που εκδίδουν για την πιστοποίηση προσόντων μέσω επικύρωσης ή το ποσοστό της συγκεκριμένης κατηγορίας πιστοποιητικών επί του συνόλου.

Οι ρυθμίσεις επικύρωσης εξακολουθούν να εστιάζουν στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ενώ η ρύθμιση των υπόλοιπων τομέων παρουσιάζει υστέρηση. Παρόλα αυτά, το μητρώο αποκαλύπτει ότι έχει επίσης αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των ατόμων που επωφελούνται της επικύρωσης στην ανώτερη εκπαίδευση και στον εθελοντικό τομέα. Χάρη στις ρυθμίσεις αυτές, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης χορηγούν ολοένα και περισσότερες απαλλαγές από υποχρεωτικές πιστωτικές μονάδες, κάτι που ισοδυναμεί με άρση τυπικών απαιτήσεων. Αυτή η τάση αξίζει να στηριχθεί περαιτέρω.

Στο θέμα αυτό, σημαντικό ρόλο παίζουν τα συστήματα πιστωτικών μονάδων και η διάρθρωση προσόντων κατά ενότητες. Ωστόσο, αυτά τα μέσα δεν έχουν την ίδια διάδοση σε όλες τις χώρες και σε όλους τους τομείς. Το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ECVET) δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή. Το σχετικό εθνικό σύστημα της Νορβηγίας τέθηκε σε εφαρμογή μόλις τον Αύγουστο του 2013. Ως εκ τούτου, ελάχιστες πληροφορίες παρέχει σχετικά με τη σύνδεση μεταξύ επικύρωσης και πιστωτικών μονάδων. Όπως καταδεικνύουν οι περιπτώσεις της Αυστρίας και της Τσεχικής Δημοκρατίας, η έλλειψη συστήματος πιστωτικών μονάδων δεν αποκλείει κατ' ανάγκη τη χρήση της επικύρωσης ως μέσου σύντηξης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, σχεδόν οι μισές χώρες που καλύπτει το μητρώο έχουν θεσπίσει μια μορφή σύνδεσης μεταξύ επικύρωσης και ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS). Ορισμένες έχουν θεσπίσει ανώτατο όριο όσον αφορά τον αριθμό των διδακτικών μονάδων που μπορούν να αποκτηθούν μέσω επικύρωσης (έως το 15 % του συνολικού αριθμού διδακτικών μονάδων ECTS στην Ισπανία, έως το ένα έκτο στο Λιχτενστάιν και έως το 30 % στη Λετονία), ενώ η Φινλανδία δεν θέτει κανένα όριο. Στην Εσθονία, ο μόνος περιορισμός αφορά την τελική πτυχιακή εργασία ή εξέταση, η αξιολόγηση της οποίας δεν μπορεί να γίνει μέσω ρυθμίσεων επικύρωσης. Στην Αγγλία, την Ουαλία και τη Βόρεια Ιρλανδία, το έγγραφο προδιαγραφών και καθοδήγησης σχετικά με το πλαίσιο προσόντων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (FHEQ) επιτρέπει στα ίδια τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να θέτουν όρια ως προς το ποσοστό των διδακτικών μονάδων που μπορούν να αποκτηθούν μέσω αυτών των ρυθμίσεων.

Από το μητρώο του 2010 προέκυπτε ότι τα άτομα με χαμηλή εξειδίκευση αποτελούσαν την κύρια ομάδα-στόχο των πρωτοβουλιών επικύρωσης στην ΕΕ. Το πόρισμα αυτό επιβεβαιώθηκε το 2014. Σε ορισμένες χώρες, όπως η Γαλλία και η Νορβηγία, η επικύρωση προάγεται κυρίως με την αντιμετώπισή της ως ατομικό δικαίωμα. Στη Γαλλία, όσοι πληρούν τα κριτήρια εφαρμογής (τρία έτη σχετικής επαγγελματικής εμπειρίας) κατοχυρώνουν δικαίωμα επικύρωσης, αλλά δίνεται προτεραιότητα στους άνεργους (30% των χρηστών της διαδικασίας το 2012) και στα άτομα με χαμηλή εξειδίκευση (52%). Αντίθετα, σε χώρες όπως το Βέλγιο (Φλάνδρα) και η Λετονία, το σύστημα επικύρωσης εστιάζει στο σύνολό του στα άτομα που αντιμετωπίζουν τις πλέον πιεστικές ανάγκες. Σε άλλες χώρες, όπως η Ιρλανδία, παρατηρείται μια μεταστροφή: οι πρωτοβουλίες επικύρωσης

απευθύνονται ολοένα και περισσότερο στα άτομα με χαμηλή εξειδίκευση και στους ανέργους.

Σε περίοδο υψηλής ανεργίας και συρρίκνωσης των δαπανών του δημόσιου τομέα, η στόχευση των πρωτοβουλιών επικύρωσης στα άτομα που αντιμετωπίζουν τις πλέον πιεστικές ανάγκες είναι εύλογη. Οι χώρες πρέπει στο εξής να εστιάσουν το ενδιαφέρον τους στην πραγματική αξιοποίηση των παρεχόμενων ευκαιριών από τα άτομα που ανήκουν στις ομάδες-στόχους.

Προκλήσεις

Η πολιτική βούληση για τη θέσπιση ρυθμίσεων επικύρωσης είναι αναμφισβήτητη και ήδη καταγράφεται σημαντική πρόοδος. Καθώς πλησιάζει η προθεσμία του 2018, το εφετινό μητρώο επισημαίνει τα ζητήματα που θα πρέπει να αντιμετωπίσουν έως τότε τα κράτη μέλη.

Συντονισμός μεταξύ επί μέρους συστημάτων και τομέων: οι περισσότερες ρυθμίσεις επικύρωσης που εφαρμόζονται σήμερα αποτελούν αυτοτελείς δέσμες πρωτοβουλιών, έργων και διαδικασιών. Όμως η συνύπαρξη διαφόρων ρυθμίσεων για επιμέρους εκπαιδευτικά συστήματα, τομείς δραστηριότητας ή περιοχές δυσχεραίνει τη θέσπιση ολοκληρωμένων εθνικών συστημάτων επικύρωσης, όπως ρητά ορίζει η σύσταση του 2012 (οι χώρες πρέπει «να προωθούν ρυθμίσεις για τον συντονισμό και την επικύρωση μεταξύ φορέων στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της απασχόλησης και της νεολαίας, καθώς και μεταξύ φορέων που κινούνται σε άλλους συναφείς τομείς πολιτικής»).

Προς επίτευξη του στόχου αυτού, οι χώρες πρέπει να κατανείμουν σαφέστερα τις αρμοδιότητες και να διασφαλίσουν τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων στα επιμέρους στάδια της διαδικασίας. Οι περισσότερες χώρες που καλύπτει το μητρώο του 2014 δήλωσαν ότι έχουν προβεί σε σαφή κατανομή των αρμοδιοτήτων για την εφαρμογή των ρυθμίσεων επικύρωσης. Κατά κανόνα αρμόδια είναι τα υπουργεία παιδείας και εργασίας, παρότι αρκετά άλλα υπουργεία ενδέχεται να ενέχονται στη διαδικασία. Το μητρώο καταδεικνύει επίσης αύξηση του ενδιαφέροντος των ενδιαφερομένων: οι κοινωνικοί εταίροι, ιδιωτικοί οργανισμοί ή εθελοντικές οργανώσεις και δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης συμμετέχουν ολοένα και πιο ενεργά στα διάφορα στάδια της διαδικασίας. Σε ορισμένες χώρες, όπως η Ελβετία, οι Κάτω Χώρες και η Φινλανδία, οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν στις διαδικασίες επικύρωσης (για παράδειγμα, στις επιτροπές αξιολόγησης). Σε άλλες, όπως η Αυστρία, η Ιρλανδία, η Σλοβακία και η Τουρκία, οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν στη χάραξη εθνικών στρατηγικών για την επικύρωση⁽³⁾. Σε ορισμένες χώρες, ο ιδιωτικός τομέας και οι κοινωνικοί εταίροι διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο, τόσο στην κατάρτιση των προτύπων όσο και στις σχετικές διαδικασίες αξιολόγησης. Σε άλλες, ο ιδιωτικός τομέας συμμετέχει και στη

διαμόρφωση κλαδικών προσεγγίσεων για την επικύρωση. Για παράδειγμα, στη Σουηδία οι οργανώσεις ενός επιχειρηματικού κλάδου μπορούν να εφαρμόζουν πλήρη διαδικασία επικύρωσης σε συνεργασία με ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, υπό τον όρο ότι τηρούν τα εθνικά κριτήρια και κατευθύνσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας. Παρομοίως, η ελβετική ένωση στελεχών διεύθυνσης έχει εκπονήσει ρύθμιση επικύρωσης για το δίπλωμα ηγεσίας και διαχείρισης που απονέμει. Ωστόσο, αρκετές χώρες δήλωσαν ότι ο ιδιωτικός τομέας δεν επέδειξε σχετικό ενδιαφέρον (Βουλγαρία, Εσθονία, Ιρλανδία και Ουγγαρία).

Αποδοχή από την κοινωνία και την αγορά εργασίας: το ζήτημα κατά πόσον τα άτομα θεωρούν τα προσόντα που αποκτώνται μέσω επικύρωσης ισάξια με εκείνα που αποκτώνται μέσω τυπικής εκπαίδευσης δεν εξετάζεται αυτοτελώς στο μητρώο – το οποίο ωστόσο αποκαλύπτει ότι ορισμένες χώρες δεν εφαρμόζουν τα ίδια πρότυπα και για τις δύο διαδικασίες απόκτησης προσόντων. Οι τύποι προσόντων που χορηγούνται μέσω επικύρωσης μπορεί να διαφέρουν από όσους χορηγούνται από τις εκπαιδευτικές αρχές. Τέτοιες αποκλίσεις δεν ευνοούν την ισότιμη αποδοχή όλων των προσόντων, η οποία άλλωστε αποτελεί μέρος του σκεπτικού της επικύρωσης.

Χρηματοδότηση: οι ρυθμίσεις επικύρωσης κατά κανόνα θεσπίζονται χωρίς πρόβλεψη για πρόσθετους πόρους. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα καλούνται να καλύψουν τις συναφείς δαπάνες από τους υφιστάμενους προϋπολογισμούς τους. Η πρακτική αυτή δυσχεραίνει τον ακριβή προσδιορισμό του κόστους της επικύρωσης. Το κόστος και η γραφειοκρατική επιβάρυνση ενδέχεται να εγείρουν εμπόδια στην επέκταση της επικύρωσης, ιδίως στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Οι τρέχοντες τρόποι χρηματοδότησης ενδέχεται επιπλέον να αποτελούν αντικίνητρο για την επικύρωση: για παράδειγμα, η απαλλαγή από μαθήματα λόγω επικύρωσης μειώνει τον χρόνο φοίτησης. Καθώς το ύψος της χρηματοδότησης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων βασίζεται στον εκάστοτε αριθμό των σπουδαστών, η επικύρωση μπορεί έτσι να οδηγήσει σε περικοπές κονδυλίων.

Συλλογή στοιχείων: η επικύρωση μπορεί να διενεργείται μέσω της εκπαίδευσης, της αγοράς εργασίας και του εθελοντισμού, πράγμα που καθιστά δύσκολη τη συλλογή στοιχείων για τους χρήστες της επικύρωσης. Τα στοιχεία που συλλέγονται από διάφορους φορείς σπάνια συγκεντρώνονται, δημοσιεύονται και αναλύονται από εθνικό φορέα. Η έλλειψη στοιχείων περιορίζει τις ευκαιρίες για αξιολόγηση και παρακολούθηση των δραστηριοτήτων επικύρωσης, όπως επισημαίνει το μητρώο του 2010.

Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνουν πολλά για την συστηματική συλλογή αξιόπιστων στοιχείων που να αφορούν την ανταπόκριση στις πρωτοβουλίες επικύρωσης. Η συγκέντρωση πιο αξιόπιστων στοιχείων σχετικά με το ποιος έχει ανάγκη και ποιος χρησιμοποιεί την επικύρωση θα επέτρεπε και στις αρμόδιες αρχές να καταδείξουν στους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ότι η επικύρωση αποτελεί έναν οικονομικά αποδοτικό τρόπο απόκτησης προσόντων.

Ποιότητα: καμία από τις χώρες που καλύπτει το μητρώο του 2014 δεν έχει θεσπίσει πλαίσιο διασφάλισης της

⁽³⁾ Για μια ανάλυση του τρόπου με τον οποίο αξιοποιούν την επικύρωση οι επιχειρήσεις, βλ. Cedefop (2014): *Use of validation by enterprises for human resource and career development purposes*. http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/3065_en.pdf.

ποιότητας αποκλειστικά για την επικύρωση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εν λόγω ρυθμίσεις ανατίθενται στο αρμόδιο φορέα ή εκπαιδευτικό ίδρυμα που είναι αρμόδιο για τη χορήγηση των προσόντων μέσω επικύρωσης. Εναλλακτικά, η επικύρωση υπάγεται στα γενικά συστήματα διασφάλισης της ποιότητας που εφαρμόζονται στην επίσημη εκπαίδευση και κατάρτιση, ή στα αντίστοιχα συστήματα συγκεκριμένων τομέων της εκπαίδευσης. Μέχρι στιγμής, ελάχιστες χώρες έχουν θεσπίσει κώδικες ή κατευθύνσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας της επικύρωσης, ενώ ελάχιστα γνωρίζουμε για το κατά πόσον τα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας μπορούν πράγματι να εξασφαλίσουν την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των συναφών αξιολογήσεων. Ο τομέας αυτός προσφέρεται για περαιτέρω διερεύνηση.

Ομάδες-στόχοι και κοινωνική επίγνωση: στις περισσότερες χώρες, το κοινό δεν έχει επαρκή επίγνωση του συστήματος επικύρωσης, παρότι οι πολίτες μπορεί να γνωρίζουν συγκεκριμένες ρυθμίσεις. Η χαμηλότερη ευαισθητοποίηση καταγράφεται στην Ουγγαρία, την Ιταλία, τη Λιθουανία, τη Ρουμανία και τη Σλοβακία και η υψηλότερη στη Φινλανδία. Το φαινόμενο αυτό μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι η ανάπτυξη του συστήματος επικύρωσης είναι ακόμη πολύ πρόσφατη (Ιταλία, Σλοβακία), αλλά και στην ελλιπή ενημέρωση (Ρουμανία, Ουγγαρία). Η διοργάνωση δραστηριοτήτων προβολής και καθοδήγησης είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη συμμετοχή των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Τα πιο ευάλωτα άτομα κατά κανόνα δεν γνωρίζουν τα οφέλη που συνεπάγεται η επικύρωση για την προσωπική και επαγγελματική τους εξέλιξη, και χρειάζονται σχετική ενημέρωση. Τα άτομα που αναμένεται να ωφεληθούν περισσότερο από την επικύρωση, όπως οι μετανάστριες, συνήθως ελάχιστα γνωρίζουν για τις παρεχόμενες δυνατότητες και έχουν λιγότερες ευκαιρίες πρόσβασης σε αυτές. Είναι συνεπώς αναγκαίο να βελτιωθούν οι υπηρεσίες συμβουλευτικής ώστε να βοηθούν τους αναζητούντες αναγνώριση των προσόντων τους να προσανατολιστούν στο σύστημα επικύρωσης. Παράλληλα, οι αρμόδιοι σε επίπεδο κράτους, περιφέρειας και τομέα οφείλουν να σχεδιάζουν τις σχετικές ρυθμίσεις με γνώμονα τις ανάγκες των ομάδων τις οποίες στοχεύουν να εξυπηρετήσουν.

Στελέχωση: οι ειδικές γνώσεις και οι δεξιότητες που θα πρέπει να διαθέτουν οι αρμόδιοι για την επικύρωση υπάλληλοι, ιδιαίτερα οι αξιολογητές, χρήζουν διεξοδικότερης συζήτησης. Τονίζεται κατά κανόνα η υποχρεωτική επαγγελματική πείρα (Βέλγιο-Φλάνδρα και Βαλлонία, Βουλγαρία, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Φινλανδία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Λετονία, Λουξεμβούργο, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Ισπανία, Τουρκία). Ορισμένες χώρες απαιτούν (επίσης) κατάρτιση (Φλάνδρα Βελγίου (τομέας αγοράς εργασίας), Βουλγαρία, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Φινλανδία, Ελλάδα, Ισλανδία, Ιταλία, Πολωνία, Σλοβακία, Ισπανία, Ελβετία), ενώ ακόμη λιγότερες (Μάλτα) απαιτούν ειδικά προσόντα. Εξάλλου, οι επαγγελματίες του τομέα της επικύρωσης θα ήταν χρήσιμο να διαθέτουν το εκάστοτε αξιολογούμενο προσόν: η αξιολόγηση στο πλαίσιο της εκπαίδευσης δεν ταυτίζεται με την αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων που έχουν αποκτηθεί εκτός εκπαιδευτικού

συστήματος, από άτομα τα οποία κατά κανόνα δεν συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά του τυπικού σπουδαστή.

Προοπτικές

Με βάση τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί στο μητρώο, το Cedefop, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σε διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους, ήδη επικαιροποιεί τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις για τη μη τυπική και την άτυπη μάθηση. Οι κατευθύνσεις αυτές βασίζονται στις αρχές που θεσπίστηκαν με τη σύσταση και στα στοιχεία του μητρώου και καταρτίζονται με στόχο να συνδράμουν τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στη θέσπιση εκείνων των ρυθμίσεων που θα υπηρετούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους πολίτες και την αγορά εργασίας. Επιπλέον, μια σειρά από δραστηριότητες που απευθύνονται σε άτομα με παρόμοιες αρμοδιότητες διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των χωρών σε ειδικά θέματα, όπως είναι η γραπτή παρουσίαση και χρήση των μαθησιακών αποτελεσμάτων για σκοπούς επικύρωσης.

Οι τρέχουσες εξελίξεις και η εφαρμογή των εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων, την οποία το Cedefop χαρτογραφεί και αναλύει συστηματικά ⁽⁴⁾, αποτελούν ιδανική ευκαιρία για να γίνει μια ουσιαστική συζήτηση μεταξύ αρμοδίων σχετικά με την αξία κάθε είδους μάθησης για την αγορά εργασίας, καθώς και για τον βέλτιστο τρόπο αξιοποίησής τους από τους πολίτες προκειμένου να αποκτήσουν τυπικά προσόντα. Η σύνδεση μεταξύ εθνικών συστημάτων επαγγελματικών προσόντων και επικύρωσης δεν έχει ακόμη εξαντλήσει τις δυνατότητές της. Ωστόσο, η θέσπιση ισότιμων προτύπων για όλες τις μορφές μάθησης, ανεξαρτήτως του τρόπου απόκτησής της, καθώς και η θέση όλων των προσόντων στη βάση των μαθησιακών αποτελεσμάτων αναμένεται να βελτιώσουν σημαντικά τη θέση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.

Ενημερωτικό σημείωμα – 9092 EL

Αριθμός καταλόγου: TI-BB-14-006-EL-N

ISBN 978-92-896-1529-7, doi: 10.2801/63632

Copyright © Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2014

Με την επιφύλαξη όλων των δικαιωμάτων.

Τα ενημερωτικά σημειώματα εκδίδονται στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ελληνικά, ισπανικά, ιταλικά, πολωνικά, πορτογαλικά και τη γλώσσα της εκάστοτε χώρας που αναλαμβάνει την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να τα λαμβάνετε σε τακτική βάση, στείλτε μας μήνυμα στην ακόλουθη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: briefingnotes@cedefop.europa.eu

Μπορείτε να βρείτε προηγούμενα ενημερωτικά σημειώματα και εκδόσεις του Cedefop στη διεύθυνση:

<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx>

T.Θ. 22427, 551 02 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα/Greece

Ευρώπης 123, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα/Greece

Τηλ. (30) 2310490111, Φαξ (30) 2310490020

E-mail: info@cedefop.europa.eu

visit our portal www.cedefop.europa.eu

⁽⁴⁾ Annual reports: *Analysis and overview of NQF developments in European countries.*
<http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources>